

שמאי פרק ראשון נדה

עין משפט נר מצוה

ל א מיי פ"ג מהלכות משכב
ומשכב הלכ' מ:
ל א ב ג מיי טז פ"ג מהלכות
אזוירי טהור הלכ' ג:
ל ב ד מיי פ"ג מהלכות אשורית
צ"ה הלכ' ג:
ל ג ה מיי פ"ג מהלכות משכב
ומשכב הלכ' ט:

תוס' הרא"ש (המשך)

התם מדאורייתא וניחא דהנך
דהבא לית להו דדרא דטומאה
אפילו מדרבנן, ויש ספרים שלא
גורסי' התם מדאורייתא משום
דאף קמייא הוה מדרבנן
ואורבא בבתייהו איכא
מנייהו דאורייתא כגון צירוף
כלי ורביעי בקודש, ומ"מ
קאמר דלית להו דדרא דטומאה
לפי שמעלות תירות הם,
והורוקות מטומאה ולא מתחבר
שינוי נהוגות בחולין, ואפי'
ל"ג התם מדאורייתא ניחא
הבא דנעת לית להו דדרא
דטומאה אפילו כחמש
בתריותא דחומרא יתירא היא
כדי לעשות סייג, מיהו קשה
דהנך ה' בתריותא לא היה
בחולין שנסע על שטח
הקודש, ומעת לעת דלית ביה
דדרא כי דהן חוץ אף בחולין
שנסע על שטח הקודש
כדאמרין לקבלה מינה
רב שמואל בר רב יצחק בחולין
שנסע על שטח הקודש
ואמרי' בני חבירא מדרב
בגלילא, ומסבמא לא היה
מקדישין דמה צורך להקדיש,
ועוד דאין מקדישין בזמן הזה,
אלא על שטח הקודש חוץ
עשינו, ועוד קשה דכל הן
דהתם לא היה לתרומה וכן
דהבא דקבלה מבלוהו איכא
למ"ד אף לתרומה, וי"ל דנעת
לעת שפירא טפי אחמירו ביה
רבנן כדי לקשה סייג, ואיכא
לשנויי הנך פירכי קמייא אה
דפרכי' הבא לתנויה גבי מעלות
לאו בחדי חמש בתריותא דלא
דמיא לתנויה דהא לא הוה
בחולין שנסע על שטח
הקודש, אלא בחדי' ה' קמייא
והשתא ניחא דהנהו אית להו
דררא דטומאה ט מעת לעת
חשיב דדרא דטומאה טפי מה'
בתריותא הלכך הוה בחולין
שנסע על שטח הקודש: **מ"א**
לאו בין דקודש בין דחורמה, וי"ל
הימה היקיש ליה מחגי'
דמטמאה מעת לעת מאי לאו
בין בקודש בין בחורמה, וי"ל
משום דהן ברייתא נוחת
לפרושי טפי דק' אוכלין
ומשקין וגם משכבות ומטמאות
וכי' וחס' דמי' דאי לא אירי
אלא בקודש הוה
לית לפרושי, וא"ת אמאי לא
מייית ליה סייעמא מחמתא
פ' בא סימן מטמאה עצמה
וקדישם למפרע פי' עצמה
שמקולקלת למנינה וקאמר
דדוקא קדישם מטמאה, ורש"י
פי' לקמן עצמה לטהרות
ולישא דעצמה לא משמע
כפירושו, ועוד דלפי' היקיש
מחך ברייתא לחך לישא
דאמר אבל לא לתרומה, וי"ל
לא נקט דוקא קדישם אלא
משום דבואת דר' שמעון בן
אלעזר דפליג אף בקדישם:
שבדקא עצמה כשעור
אוהוים, בשלהי פירקין גבי הא
דבעי מניה 'א באר מרב הגא
אשה מהו שתברוק עצמה
כשעור אוהוים, לחייבי בעלה
חסאת, ופריך וי' משכבת
לה שיעור אוהוים והתניא
אוהו שיעור אוהוים כי אלא
מהו שתקנו, ה"ה הבא מצי

וא"ינה מונה א"א משעה שראתה. תימה פשיטא כיון דמקולקלת
למנינה משעת כיצוץ ואינה יודעת מתי ראתה אס כן לא
תוכל לספור ז' ימים ולתבול אלא מיום מציאת הכתם וי"ל דמייני'
שראתה יום אחד זו' א' ימים אחר מציאת הכתם וקמ"ל דאינה מונה
מיום מציאת הכתם אלא מיום שראתה:

דליתנר ליה מגופה לתל אלא מעלתא:
וא"י ממתנייתא ה"א או אדם או בגדים.
הקשה ה"ה מ"ל למימר או אדם או בגדים
והא דכתיבא דקמי' אזינו קמי' משכבה ומשכבה
מנגעה א"א ושהוא מנגעה לא מנמנמ לא אלס ולא
בגדים וא' כנגע עגמה ממטמאה אדם ובגדים, ג"ו:
אב"ל היבא דר"בא דדרא דטומאה
ל"א קתני, וא"ת ליתני ליה
במעלות אחרונות דלמרינא התם
(תנינא ד' ב' א' ב' א') חמש קמייתא (א) חמש
לכו דררא דטומאה דלורייתא איתנהו
בין צקדש ובין בחולין שנסעו על
טהרת קדש כדכתיבא דלית להו
דררא דטומאה דלורייתא איתנהו
צקדש כו' ס' ופי' דלית להו דררא
דטומאה דלורייתא כלומר שייכי
בטומאה הנוגה בחולין דלורייתא
אבל כדכתיבא לה ל"א שייכי כלל בטומאה
דלורייתא הנוגה בחולין אבל אין
לפרש דרישא קמיי' טומאה דלורייתא
וספיא טומאה דרבנן דהא קמיי'
בטומאה צדדי אכולי תרומה מדרס
לאכולי קדש דהוי דרבנן וצבתתיהו
נמי קמיי' צירוף ורביעי צקדש דהוי
דלורייתא וי"ל דנעת לעת ל"א ליה
אפילו דררא דטומאה דרבנן וא"ת
והא נעת לעת אפילו בחולין טמא
שנסעו על טהרת הקדש כדלמך
בסמוך קבלה מנייה רב שמואל צדדי
יחזק בחולין שנסעו על טהרת הקדש
והנך כדכתיבא ליתנהו בחולין שנסעו
על טהרת הקדש ואינה להו דררא
דטומאה טפי כדפירשית וי"ל לפי
סרגילות הוא קצת שנקר הדס לפני
ראייתה לכך גזרו רבנן אף בחולין
שנסעו על טהרת הקדש ואף לתרומה
לאיכא דלמרי ומכל מקום לית להו
דררא דטומאה משום דבשעתא שעוסקין

כמגע עצמה מזה מוגע עצמה מטמא אדם
לטמא בגדים אף משכבה ומושבה מטמא
אדם לטמא בגדים תניא כוותיה דרבא
הרואה (ב) דם מטמאה מעת לעת ומה היא
מטמאה משכבות ומושבות אוכלין ומשקין
וכלי חרס המוקף צמיד פתיל ואינה מקולקלת
למנינה ואינה מטמאה את בועלה למפרע
(ג) עקיבא אומר מטמאה את בועלה ואינה
מונה אלא משעה שראתה ה' הרואה בתם
מטמאה למפרע ומה היא מטמאה אוכלין
ומשקין משכבות ומושבות וכלי חרס המוקף
צמיד פתיל ומוקולקלת למנינה ומטמאה את
בועלה ואינה מונה אלא משעה שראתה
י"ז וזה תולין לא אוכלין ולא שורפין ורבה
אי שמיעי ליה מתנייתא ליבא מתנייתא ואי לא
שמיעי ליה מתנייתא קל וחומר מנא ליה
לעולם שמיעי ליה מתנייתא ואי ממתנייתא הוה
אמינא או אדם או בגדים אבל אדם ובגדים
לא משום הכי קאמר ק"ו אמר רב הונא מעת
לעת שבגדה לקדש אבל לא לתרומה אי
הכי ליתני גבי מעלות כי קתני היבא דאית
ליה דררא דטומאה אבל היבא דלית ליה
דררא דטומאה לא קתני מיתבי מה היא
מטמאה אוכלין ומשקין מאי לאו בין דקדש
בין דתרומה לא דקדש תא שמע ג' רבי יהודה
אומר אף בשעת עברתן מלאכול בתרומה
והוינן בה מאי דהוה הוה אמר רב חסדא לא
נצרכה אלא לתקן שירים שבפניה רב הונא
מתני לישרוף שירים שבידיה שברקה עצמה
כשיעור וסת ת"ש ג' מעשה ועשה רבי כר"א
לאחר שזוכר אמר כדי הוא ר"א ג' לסמוך עליו
בשעת

(א) [לקמן ד', ה.] ט לקמן י"ה, א
לקמן ט' ז' עיניו קמיי' וכו'
(ד) וניכיתא ט' ז' וי"ג, (ט) ומועד
דכ"ט פירוש ד', (ז) טס פירוש
(ג) (ז) וקולא (ז) טס וכן היה
(ט) ז"ל אמר ד"ה ואינה
מקולקלת, ע"י ג' ר"ה ט"ה עד
שנסע שבעה ימים קודם ע"ש,
(ט) כולו ה"ה פירושא ה"ה
לקשות וע"ש בתוס' ס' ס' פ' י'
ז' דצידור כפי עגמו מהר"ם,

הגהות הב"ח

(א) ב' מ"ה טומאה דרבנן
הרואה כתם מטמאה למפרע
ומה היא מטמאה אוכלין וכו'
אלא שבעה שפירש' הרואה דם
מטמאה מעת לעת ומה היא
מטמאה משכבות וכו' אלס
מטמא שראתה זה חוץ מלין
מ"ל: (ב) רש"י ז"ה מקולקלת
וכי' מהו טומאה שבעה ימים
קמיי' דה"ה ז"ה אלס וכו'
קמיי' דאית להו:

הגהות מהר"ב רנשבורן

א' תוס' (ב' ד"ה ו"ה ו"ה ממתי'
וכי' והשתא נעת כל דנעתי' ל'
מטמאה וכו', מ"ל:

מוסף רש"י

ד' עקיבא אומר מטמאה
את בועלה, למפרע כל מעת
לעת, כס שגורו שמיטתא
טהרת מעת לעת למפרע (ומה
ג' ר"ע ע"מיה למפרע כל מעת
לעת מטמאה את בועלה מספק
עומתא שבעה ימים קודם, ד'
מעשה ועשה רבי כר"א,
ויהיה אף כילתה שבעה ימים ג'
עומת (שורבין ט'),
שבובר, של פה סורה [קמן
ט] אמר שזכר שמע דזכר
ללא שפיר עובד (שורבין ט').

תוס' הרא"ש

תניא כותיה דרבא, דפשתא
דברייתא משמע דמשכבות
ומושבותא אף לטמא אדם וכלים
אף על גב דלקמן דחי להו או
אדם או בגדים: ואינה מונה
אלא משעה שראתה, א"ע"ג
דתי' איהו מקולקלת קאמר
ל' עקיבא אומרין דהתם
מטמאה את בועלה וכו' וכו'
מקולקלת: ומטמאה את
בועלה, ג' וי"ל למפרע,
לקמן פ' י' ב' ב' ב' וכו' וכו'
ל' עקיבא ברובהו כהם
שמטמאה את בועלה ופליגי
בגמרא רב ושמואל אי למפרע
לא ליהבא ומטמאה רבן דרבי
היינו רבנן דהתם: ואינה מונה
אלא משעה שראתה, א"ע"ג
דמקולקלת למנינה לתרומה
מ"מיי' דדורה אינה מונה אלא
משעה שראתה ומילתא
דפשיטא היא: א' ב' מתנייתא
קאמר משכבה ומושבה כמנגעה
ומה נפשי' לא מצי למימר או
אדם או בגדים דאי כמנגעה לא
מטמאה אלא אוכלין ומשקין ואי
כמנגע אדם בגדים
ליטמא, ותיקן רבנו מאיר
דס"א דהא דקאמר כמנגעה
היינו דהו' אב הטומאה כמנגע
עצמה ולא ראשון, ומ"מ לאו
לגמרי כמנגע עצמה דאילו התם
לטמא אדם לטמא בגדים,
ואילו הבא או אדם או בגדים,
דאין סברא להחמיר כל כך
במעט לעת כמשכב כה'
גמורה: דלית ליה דדרא
דטומאה לא קתני, תימה דהא
אמרין פירק חומר בקודש
דערש מעלות שנו כגון, חמש
מעלות בתריותא דלית להו
דררא דטומאה, לקודש אבל
לא לחולין שנסעו על שטח
הקודש, וא"כ ליתנייה גבי
אחרונת דלית להו דדרא
דטומאה ויש ספרים דגורסי

(א) נראה דכתיב וי"ל הוה תמנא או אדם או בגדים, וימה ה' ממתי' קאמר וכו', (ב) נראה דל"ל דטומאה טפי מעל"ע ומיהו מעל"ע חשיב וכו'.